

CITTASLOW TO WIELKA SZANSA DLA POLSKICH MIASTECZEK

Już ponad 160 miasteczek z całego świata, w tym 9 z Polski, należy do ekskluzywnego grona samorządów promujących ekologię, lokalne produkty i działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. – Jeśli chcecie w to wejść, musicie być pasjonatami – powiedział Artur Wajs, koordynator Polskiej Sieci Cittaslow, burmistrz Lidzbarka Warmińskiego, podczas warsztatów dla pretendujących do członkostwa w Bisztyńku.

Cittaslow to ruch międzynarodowy. Członkostwo dostępne jest tylko tym miastom, których populacja nie przekracza 50 tys. mieszkańców. Ale u podstaw przystąpienia do Stowarzyszenia Spokojnych Miast leżą też takie założenia, jak popieranie różnorodności kulturalnej, ochrona środowiska, promocja tradycyjnych lokalnych produktów czy dążenie do poprawy jakości życia.

Stowarzyszenie Cittaslow powstało w 1999 roku we Włoszech. Jego ideą jest rezygnacja z intensywności wielkomiejskiego stylu

życia na rzecz większego dopasowania się do rytmu natury, lokalności i tradycji. Miasta pretendujące do stowarzyszenia muszą spełnić szereg warunków regulaminu przystąpienia oraz poddać się procedurze formalnej.

Stowarzyszenie zrzesza dziś ponad 160 małych miast z całego świata, w tym dziewięć z Polski. Są to: Biskupiec, Reszel, Lidzbark

Warmiński, Bisztynek, Murowana Goślina, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztynek, Ryn i Lubawa.

DLACZEGO WARTO

Jeśli jednostka terytorialna nie jest wielkim miastem, a jednocześnie nie ma szans przyłączyć się do dużej aglomeracji, warto poszukać alternatywy, aby zaistnieć w świadomości mieszkańców całego kraju. Taką właśnie szansą jest uczestnictwo w Stowarzyszeniu Spokojnych Miast Cittaslow.

Aby znaleźć się w grupie wybranych, trzeba sobie na to zapracować. I praca nie kończy się jednak w momencie uzyskania certyfikatu, gdyż wymagany jest ciągły proces doskonalenia i dopasowywania się do wymogów ideologii Cittaslow. Zyskują na tym, choć nie od razu, mieszkańcy, zyskuje środowisko naturalne oraz region, w którym miasto się znajduje.

Najistotniejsze jest to, że zainteresowane samorządy mogą korzystać z gotowych już wzorów i patentów. Miasta, które ubiegają się o członkostwo, dostają swojego „anioła stróża”, czyli miasto przynależące do stowarzyszenia. Jego zadaniem jest wprowadzenie i monitorowanie pretendenta w okresie przygotowań.

Witacz przed wjazdem do Biskupca

Wraz z aktem przynależności do Cittaslow miasta uzyskują możliwość:

- dołączenia do własnego wizerunku logo Cittaslow,
- udostępniania logo dla działań i inicjatyw publicznych, prywatnych, które przyczyniają się do osiągnięcia celów stowarzyszenia,
- uczestnictwa w przedsięwzięciach prowadzonych w ramach stowarzyszenia, np. udział w targach turystycznych, festiwalach, warsztatach, zgromadzeniach ogólnych,
- instalacji witaczy Cittaslow.

PROCEDURA PRZYJĘCIA

Przyjęcie członkostwa jest bezpośrednio uzależnione od deklaracji miasta, które się o nie ubiega. Podstawowym warunkiem jest liczba mieszkańców, która nie może przekraczać 50 tysięcy. Rada miasta musi też przyjąć deklarację przystąpienia do stowarzyszenia. Następnie w ramach procedury przygotowawczej miasto pretendujące musi spełnić co najmniej 51 proc. kryteriów warunkujących przyjęcie do sieci.

Ewa Büttne, pełnomocnik ds. Cittaslow w mieście Ryn: – Po przyjęciu uchwały rozpoczął się proces

Festiwal w Lidzbarku Warmińskim

samoocen miasta Ryn, który polegał na spełnieniu ponad 50 proc. obligatoryjnych wymagań certyfikacyjnych. W trakcie procesu przygotowawczego ponieśliśmy jedynie koszty jednorazowej opłaty certyfikacyjnej. Przynależność do stowarzyszenia jest silnym bodźcem do promocji miasta w kraju i na całym świecie dzięki ogólnie rozpoznawalnemu logo łączącym miasteczka Cittaslow.

Po uzyskaniu statutu członka miasta tworzące w Polsce krajową sieć Spokojnych Miast współpracują

ze sobą. W czasie, gdy przystępowały pierwsze z nich, utworzona została Polska Krajowa Sieć Cittaslow. Dzięki niej przedstawiciele miast mają możliwość spotykania się częściej niż raz do roku podczas Zgromadzenia Ogólnego. Chodzi o wymianę doświadczeń i pomysłów związanych z wdrażaniem idei miast dobrego życia.

KOORDYNACJA

Koordinatorem działań miast członkowskich Cittaslow w Polsce jest Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Samorząd województwa pełni potężną rolę.

1. Przede wszystkim jest członkiem wspierającym Międzynarodowej Sieci Cittaslow.
2. W strukturach urzędu marszałkowskiego działa Departament Polityki Jakości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który jest Biurem Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow. Jako biuro zabezpiecza prace sieci od strony technicznej, utrzymuje kontakty z Biurem Międzynarodowej

CIEKAWOSTKI O CITTASLOW

- Artur Wajs, burmistrz Lidzbarka Warmińskiego, koordynator Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow, jest członkiem Międzynarodowego Komitetu Koordynującego Cittaslow, a Elżbieta Samorajczyk, burmistrz Biskupca, jest członkiem Rady Gwarantów.
- Od trzech lat, a w Polsce od dwóch, we wrześniu promuje się ideę Cittaslow podczas tzw. święta Cittaslow (Sunday Cittaslow). W tym roku z okazji tego święta i działań proekologicznych dzieci i młodzież z gminy Reszel zrobiły olbrzymiego ślimaka o imieniu Stefcio z tekturowych ruloników po papierze toaletowym.
- W sierpniu 2012 r. w Reszlu gościli reporterzy TVN Meteo. Projekt był dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Warmia i Mazury. Celem wizyty była promocja Reszla jako pierwszego polskiego miasta będącego członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittaslow.

Sieci Cittaslow oraz tłumaczy i przekazuje teksty na stronę cittaslow.org.

3. Samorząd województwa jest także beneficjentem dwóch projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia – Mazury 2007–2013 dotyczących Cittaslow na łączną kwotę 3,5 mln zł. Projekty obejmują promocję idei, jak i promocję miast członkowskich z terenu województwa.

POZYTYWNE ZMIANY

Okres przygotowawczy do przyjęcia członkostwa wiąże się z działaniami, które pozwolą sprostać idei Spokojnych Miast. Proces ten jeszcze przyspiesza w momencie, kiedy miasto otrzymuje certyfikat stowarzyszenia. Dostrajanie polityki miasta, sposobu życia mieszkańców i kształtowanie otoczenia zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami Cittaslow staje się dla miasta standardem rozwoju ustawicznego.

Oto jak o przystąpieniu do stowarzyszenia mówi przedstawiciel Murowanej Gośliny Daria Niemier, podinspektor ds. rewitalizacji:

– Samo przystąpienie do Sieci Cittaslow to dopiero początek drogi prowadzącej do zmiany mentalności społeczeństwa, które nastawione jest dziś głównie na karierę, profity i korzyści majątkowe. Społeczeństwa, które bardzo często zatracą się wśród zgiełku pędzącego świata i zapomina o tym, co najważniejsze. My, jako stosunkowo młode miasto należące do sieci miast dobrego życia, jesteśmy na początku tej drogi i stawiając krok za krokiem dążymy, by żyło się u nas lepiej.

Miasta rozkwitają również pod względem kulturalnym, towarzyskim i rozrywkowym. W ramach działań promocyjnych i integracyjnych organizowanych jest szereg spotkań, festiwali i innych imprez związanych z ideą Cittaslow.

Przykłady działań, jakie podjęło miasto Reszel, wymienia Magdalena Drapała, podinspektor ds. organizacyjno-prawnych i Cittaslow: – Naj-

ważniejsze z nich to: wdrożenie systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskiem ISO 9001 i ISO 14001, przyjęcie planu przestrzennego zagospodarowania miasta, miejscowości Święta Lipka i drogi łączącej Reszel i Świętą Lipkę, opracowanie programu rewitalizacji miasta, opracowanie planu zagospodarowania terenów zieleni, promocja produktów lokalnych poprzez uzyskanie certyfikatu Dziedzictwa Kulinarne dla piekarni i restauracji.

Miasta rozkwitają również pod względem kulturalnym, towarzyskim i rozrywkowym. W ramach działań promocyjnych i integracyjnych organizowanych jest szereg spotkań, festiwali i innych imprez związanych z ideą Cittaslow.

ŚWIADOMOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Aby idea mogła zmieniać rzeczywistość, potrzebna jest współpraca wszystkich, którzy tę rzeczywistość tworzą. Dlatego władze miast członkowskich Cittaslow starają się wciągnąć w proces współtworzenia Spokojnego Miasta lokalne społeczeństwo.

Daria Niemier z Murowanej Gośliny: – Jesteśmy na początku drogi związanej z wdrażaniem idei Cittaslow, ale podążamy w dobrym kierunku i coraz większa liczba naszych mieszkańców wie, czym jest sieć Cittaslow oraz jaka idea jej przyświeca.

Magdalena Drapała z Reszla: – Mieszkańcy mają świadomość uczestnictwa Reszla w Cittaslow, choć chyba jeszcze nie do końca ją rozumieją. Tę świadomość najczęściej się kształtuje i ma ona charakter niewymierny.

W ramach kształtowania świadomości organizowane są konkursy (np. na kartkę bożonarodzeniową,

Cittaslow to promocja produktów regionalnych

RUCH CITTASLOW

W 1999 r. Paolo Saturnini, burmistrz Greve w Chianti, wymyślił Cittaslow jako ruch „miast powolnych” czy „niespiesznych”, propagujący koncepcję dobrego i spokojnego (a więc bezstresowego) życia codziennego w niewielkich miasteczkach jako przeciwieństwo pośpiechu i stresu wielkich aglomeracji, promowanie lokalnych produktów i usług oraz rezygnację z turystyki masowej na rzecz turystyki wyciszonej. Nie oznacza to powolnego rozwoju czy pozostawania w tyle, ale używanie nowych technologii dla polepszenia standardu życia w miasteczkach, mających stać się idealnym miejscem do życia. Zakłada się przy tym dbałość o środowisko naturalne (używanie energii odnawialnych), funkcjonalność i dostępność infrastruktury

miejskiej oraz przestrzeni publicznej (ze szczególnym naciskiem na tereny zielone oraz strefy ruchu pieszego), dbałość o oryginalną historyczną zabudowę oraz skomunikowanie ze światem za pośrednictwem dobrze oznakowanych tras turystycznych zamiast autostrad. Równocześnie promowane są ekologiczne i lokalne produkty spożywcze, rzemiosło bazujące na lokalnej tradycji, drobne firmy rodzinne, ekologiczne budownictwo itp. Przyjmuje się, że przyjęcie takiej postawy przyczynia się do zwiększania dochodów z turystyki, ponieważ coraz więcej osób ucieka od zgiełku cywilizacyjnego, szukając po prostu spokoju, miłych widoków oraz przyjaznej atmosfery, którą można chłonąć z dala od ludzkich tłumów.

na najładniejszą posesję), angażuje się dzieci i młodzież w działania proekologiczne. Za pomocą folderów i stron internetowych prowadzona jest kampania informacyjna wśród mieszkańców na temat celów i sposobów funkcjonowania Cittaslow.

NOWI CZŁONKOWIE

Ryn i Olsztynek do grona Spokojnych Miast dołączyły w październiku 2012 r. Ewa Büttne, pełnomocnik ds. Cittaslow w mieście Ryn: – Procedura przystąpienia była kontynuacją wcześniejszych przemyśleń i decyzji na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców, a zarazem rozwoju całej gminy Ryn – mówi.

Z kolei 24 listopada członkostwo otrzymała Lubawa. Odbyło się to podczas obrad Komitetu Koordynującego Stowarzyszenia we wło-

skim miasteczku San Miniato. Opiekunem Lubawy było Nowe Miasto Lubawskie. Ideą Cittaslow zainteresowały się również: Koronowo Pomorskie (Kujawsko-Pomorskie), Sława (Lubuskie), Limanowa (Małopolska), Chodzież i Kórnik (Wielkopolska), a także kilka miast z woj. warmińsko-mazurskiego: Barczewo, Dobre Miasto, Frombork, Pasym i Pisz. Decyzję o przystąpieniu podjęła już rada miasta Gołdap.

Sieć Cittaslow Polska ma dobrze opracowaną stronę internetową <http://cittaslowpolska.pl>, na której można znaleźć historię ruchu, informacje o wydarzeniach archiwalnych, bieżących i planowanych dotyczących działalności sieci. Znajdziemy tam pełną liczbę członków stowarzyszenia oraz informacje o tych, którzy z nimi sympatyzują.

Tekst i zdjęcia AGNIESZKA RÓŻAŁSKA-KUSZA

Z województw

Więcej dla regionów.

W nowej perspektywie finansowej UE w regionach będzie dzielone więcej pieniędzy niż dotąd – powiedziała Iwona Wendel, wiceminister rozwoju regionalnego. Teraz regiony dzielą 37 proc. środków unijnych. Po 2013 r. będzie to ok. 60 proc. pieniędzy z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Nowością będzie tzw. dwufunduszowość programów, np. projektowi inwestycyjnemu, na który będą pieniądze z EFRR, będzie mógł towarzyszyć projekt tzw. miękki, np. szkoleniowy, dofinansowywany z EFS.

Rozmowy o łupkach.

Kampania informacyjna „Razem o łupkach” rusza na początku 2013 r. w województwach pomorskim, kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. – Trzeba dotrzeć do lokalnych społeczności i poprowadzić z nimi dialog – powiedział marszałek pomorski Mieczysław Struk. Mieszkańcy obawiają się bowiem zatrucia wody pitnej podczas wydobycia gazu, skażenia środowiska i spadku cen nieruchomości w pobliżu szybów eksploatacyjnych.

Małopolska chce igrzysk.

Wojewoda małopolski Jerzy Miller i marszałek województwa Marek Sowa zadeklarowali poparcie dla idei organizacji zimowych igrzysk olimpijskich w Małopolsce za 10 lat. Jak powiedział Miller, nie stać nas na to, żeby nie wystartować w tej konkurencji. Poparcie dla zimowej olimpiady w Polsce i na Słowacji wyraził też premier Donald Tusk. Bezpośredni koszt organizacji wyniosłby ok. 5 mld złotych.